

DEDEK ETİK KURALLAR

Denizcilik Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin (DEDEK) etkinliklerinde yer alan her DEDEK görevlisi (bu terim tekil veya çoğul olarak, bundan böyle DEDEK kurulları üyesi, takım başkanı, takım eş başkanı, program değerlendiricisi, program eş değerlendiricisi, öğrenci değerlendirici, DEDEK gönüllüsü ya da DEDEK çalışanı anlamında kullanılacaktır) genel etik kuralları ile birlikte, bu belgede belirtilen kurallar doğrultusunda etik davranış içinde olmalıdır. Bu kişiler en üst düzeyde profesyonellik, dürüstlük ve doğruluk standartları ile çalışmalıdır. DEDEK etkinlikleri, yansızlık, adillik ve eşitlik gerektirir. DEDEK etkinliklerini yürüten herkes, görevini en üst düzeyde etik davranış içinde yapmalıdır. Bu belgenin amacı, DEDEK etkinlikleri ile ilgili etik standartların ayrıntılarını tanımlamaktır. DEDEK Kurullarının üyeleri, DEDEK çalışanları ve program değerlendiricileri DEDEK Çalışma Yönetmeliğinin 8 ve 9 nolu maddeleri uyarınca, bu belgenin sonunda yer alan Gizlilik ve Etik Beyanını imzalamalıdır.

Çıkar Çatışması/Çakışması

- 1) DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve DEDAK üyeliği görevi, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına ve/veya çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve DEDAK üyelerinin profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmaları, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını ve/veya çakışmalarını açıklamaları ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları ve/veya çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmaları beklenir.
- 2) Benzer şekilde, değerlendirme takımı başkanlığı, eş başkanlık, program değerlendiriciliği, eş değerlendiricilik ve öğrenci değerlendiricilik gibi görevler, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına/çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. DEDEK bu kişilerden profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmalarını, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını/çakışmalarını açıklamalarını ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları/çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmalarını bekler.

- 3) Bu politikanın amaçları aşağıda sıralanmıştır.
  - a) Değerlendirme sürecinin saygınlığını ve DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve DEDAK üyelerinin ve değerlendirme takımı üyelerinin kararlarının güvenilirliğini sağlamak.
  - b) Adil ve tarafsız bir karar verme sürecini garanti etmek.
  - c) Tarafsız hareket edilmesini temin etmek ve tarafsız olunmadığı izlenimi verebilecek davranışların engellenmesini sağlamak.
- 4) DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu DEDAK üyeleri, DEDEK ya da DEDAK açısından karar sürecinde olan bir program ya da kurum ile yakın ve etkin bir ilişki içinde iseler ya da geçmişte olmuşlarsa, bu program ya da kurum ile ilgili karar verme sürecine katılamazlar. Yakın ve etkin ilişki aşağıda verilenleri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:
  - a) Kurum ya da programda halen öğretim üyesi, görevli ya da danışman olarak çalışıyor olması ya da geçmişte çalışmış olması.
  - b) Kurum ya da programda görev yapmak üzere görüşmeler ya da tartışmalar yapıyor olması ya da yapmış olması.
  - c) Kurumun öğrencisi olmuş olması.
  - d) Kurumdan onursal bir derece almış olması.
  - e) Eş, 1., 2. ve 3. derecede akrabalar ile eşin 1., 2. ve 3. derece akrabalarının kurumun ya da programın öğrencisi ya da çalışanı olması.
  - f) Kurumla ücret karşılığı olmayan resmi bir bağlantısı (örneğin, kurumun mütevelli heyeti ya da endüstriyel danışma kurulu üyeliği, vb.) bulunması.
- 5) DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve DEDAK üyeleri bir çıkar çatışması/çakışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarını ve bu ilkeleri okuduklarını ve anladıklarını ifade eden bir Gizlilik ve Etik Beyanı imzalarlar.
- 6) Değerlendirme sürecinde görev yapacak takım üyelerinden değerlendirecekleri programa ilişkin kurum ve kişilerle gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarının/çakışmalarının olmadığına dair yazılı beyanda bulunmaları, ayrıca istenir.
- 7) DEDEK Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve DEDAK üyeleri, ilgili toplantıların kendilerinin gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması bulunan konuların tartışıldığı ya da karar alındığı bölümlerine katılmazlar. Bir toplantıda çıkar çatışması/çakışması nedeniyle kendisinin yetkisiz olduğunu beyan edenlerin adları kayıtlara geçirilir. Gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması aşağıdaki durumlarda oluşur:

- a) Bir program ya da kurumla yakın ve etkin bir ilişki olması.
- b) Parasal ya da kişisel bir ilinti olması.
- c) Kişinin yansız karar vermesine engel olacak bir neden olması.

DEDEK Etik Kuralları:

- 1) DEDEK görevlileri, program değerlendirmelerinin tüm süreç ve aşamalarında, DEDEK akreditasyonu konusunda kurumlara yapacakları sunumlarda ve kamuya yapacakları çeşitli açıklamalarda genel etik kurallarına ve DEDEK etik kurallarına uyma, bu faaliyetlerini kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapma ve bu görevleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri DEDEK yönetimine açıklama sorumluluğunu kabul eder.
  - a) DEDEK etkinliklerinde görev yapan kişiler, toplumdaki kişilerin hayatının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının denizcilik programlarında eğitim alarak mesleklerini yetkin birer profesyonel olarak icra etmesine bağlı olduğunun farkındadır.
  - b) DEDEK görevlileri, akreditasyon almış bir programın DEDEK ölçütlerini sağlamadığı bilgisine sahipse, ya da öyle olduğuna inanmalarına yol açan nedenleri varsa, bu bilgiyi DEDEK'e yazılı olarak bildirir ve gerekiyorsa daha fazla bilgi için DEDEK ile işbirliği yapar.
  - c) DEDEK akreditasyonu konusundaki sunum, seminer ve toplantı katılımlarının "DEDEK adına" yapılabilmesi için, yapılacak sunum için dahil, yetkili DEDEK kurulunun onayı alınmış olmalıdır. Bu etkinlikleri yürüten kişinin bağlı olduğu kuruluş "DEDEK" olarak gösterilir ve her türlü etkinlik dokümanında DEDEK logosu ve şablonları kullanılır.
- 2) DEDEK etkinliklerinde görev yapan kişiler, yalnızca eğitilmiş ve/veya deneyimli oldukları özel teknik alanlarda görev kabul eder.
- 3) DEDEK görevlileri, DEDEK adına görev yapan güvenilir kişiler olarak hareket etmeyi kabul eder, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır ve çıkar çatışması/çakışması olan durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar eder.
  - a) DEDEK etkinliklerinde görev yapanlar, DEDEK'i temsil ettikleri her etkinlikte ve durumda çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır.
  - b) Bu kişiler, verecekleri kararları ya da verecekleri hizmetin kalitesini etkileyebilecek ya da etkiliyormuş görüntüsü verebilecek her türlü çıkar çatışmasını/çakışmasını ve çıkar çatışması/çakışması potansiyelini beyan eder.

- c) DEDEK kurullarının üyeleri bir kuruma ya da birimine program değerlendirmesi konusunda danışmanlık yapmaz.
  - d) Program değerlendirmesi konusunda bir kuruma ya da birimine danışmanlık yapmış, yapmakta olan ya da yapacak olan DEDEK görevlileri, bu durumu DEDEK'e bildirmek zorundadır ve ilgili kurumun programlarının değerlendirmesi sürecinin hiçbir aşamasında yer almaz.
  - e) DEDEK görevlileri, kendileri ile DEDEK ya da kendileri ile programları değerlendirilecek kuruluşlar arasında çıkar çatışması/çakışması yaratacak hiçbir görevi üstlenmez, hiçbir görüşmede bulunmaz ve tartışma içine girmez.
  - f) DEDEK görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir hediye istemez ya da kabul etmez.
  - g) DEDEK görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından programların değerlendirme sonucunu etkilemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir ödeme yapılmasını istemez ya da böyle bir ödemeyi kabul etmez.
  - h) DEDEK değerlendirmeleri konusunda kurumların daveti üzerine, kurumlara sunum yapan, eğitim veren veya danışmanlık yapan DEDEK görevlileri yukarıdaki kurallara uymakla yükümlüdür.
- 4) DEDEK görevlileri, kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belgelerin ve bilgilerin gizliliğini kabul eder.
- a) DEDEK etkinliklerinde görev yapanlar, bu görevleri sırasında kendilerine verilen tüm belge ve bilgileri gizli tutar ve hiçbir durumda bu belge ve bilgileri DEDEK görevleri dışında hiçbir amaçla kullanmaz.
  - b) Bu kişiler, gizli belge, bilgi ve bulguları yasal nedenler dışında açıklamaz.
  - c) Bu kişilerin gizli belge, bilgi ve bulguları açıklamak zorunda kalmaları durumunda, hem DEDEK hem de ilgili kuruluştan izin almaları gerekir ve böyle bir durumda bu bilgi veya belgenin tümü açıklanır.
  - d) Bu kişiler, kendilerine verilen özdeğerlendirme raporlarını ve kurumdan edindikleri tüm diğer belgeleri kopyalamaz, çoğaltmaz, üçüncü kişi veya kurumlara vermez ve değerlendirme görevlerinin bitiminde imha eder ya da DEDEK'e geri verir.
- 5) DEDEK görevlileri, DEDEK içinde ve dışında yapacakları açıklamaların tarafsız ve doğru olacağını kabul eder.

- a) DEDEK etkinliklerinde görev yapanlar, raporlarında, açıklamalarında ve ifadelerinde tarafsız ve doğru olacaktır. DEDEK adına yapılan açıklamalar ya da yayımlanan her türlü rapor, açıklama ve ifadeler, yalnızca konu ile ilgili ve uygun bilgileri içerecektir. DEDEK etkinliklerinde görev yapanlar, değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebilecek kişisel tercihlerini öne çıkararak davranışlardan kaçınacaktır.
  - b) Bu kişiler, program değerlendirme konusunda başkaları tarafından telkin ya da teşvik edilmiş hiçbir ifade, eleştiri ya da gerekçeyi açıklamalarında kullanmaz. Bu tür bilgileri kullanmak durumunda kalırlarsa, bunların alıntı olduğunu, alıntının kaynağını ve bu bilgilerle kişisel çıkar sağlıyorlarsa bu durumu açıklamak zorundadır.
  - c) Bu kişiler, bir gerçeği yanlış yorumlayan ya da gizleyen ifadeler kullanmaz.
  - d) Bu kişiler, kanıtlanmış kişisel hatalarını kabul eder, kendi hata ve kararlarını haklı kılmak için gerçekleri çarpıtmaz ya da değiştirmez.
- 6) DEDEK görevlileri, DEDEK'in yararlılığı ve saygınlığını artırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranır.
- a) DEDEK etkinliklerinde görev yapanlar, toplumu aldatıcı davranışlardan kaçınır.
  - b) Bu kişiler, kendilerinin ya da birlikte çalıştıkları kişilerin akademik ya da mesleki yetkinliklerini çarpıtmaz ya da yanlış anlaşılmasına izin vermez.
  - c) Bu kişiler, başkalarının mesleki saygınlığına, beklentilerine, uygulamalarına ya da işine, doğrudan ya da dolaylı olarak, kötü niyetli olarak ya da yanlışlıkla zarar vermez. Eğer, başkalarının etik olmayan ya da yasal olmayan bir davranış içinde olduğuna inanırlarsa, ilgili somut gözlem ve bilgilerini yetkili makamlara sunar.
- 7) DEDEK görevlileri, herkese, ırk, dil, din, cinsiyet, özürlü olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın, eşit davranmayı kabul eder. Program değerlendirme etkinliklerinde görev alanlar, tüm taraflara eşit ve adil davranır.
- 8) DEDEK görevlileri, meslektaşlarına ve kendileriyle birlikte çalışanlara mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı kabul eder.
- a) DEDEK, görevlilerini ve program değerlendirmesi ile ilgili olabilecek tüm tarafları bu etik kurallardan haberdar eder.
  - b) DEDEK, tüm yeni görevlilerini bu etik kuralları anlamaları ve kullanmaları konusunda eğitir.
  - c) DEDEK etkinliklerinde görev yapmaya devam edenler, mesleki ve etik alanlardaki gelişmelerini sürekli sağlar ve bu konudaki etkinliklere katılır.

- 9) Bu etik kurallara uymadığı saptanan DEDEK görevlilerinin görevleri Denizcilik Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu (DEDAK) tarafından, DEDEK Yönetim Kurulu ve DEDEK Denetim Kurulu üyelerinin görevleri DEDEK Genel Kurulu tarafından, diğer DEDEK görevlilerinin görevi DEDEK Yönetim Kurulu tarafından, sona erdirilebilir.